

PROF-plan 2014-2020

Handlingsdel 2018

FRÆNA KOMMUNE

07.11.2017

PROF-planens handlingsdel for 2018

1. Innledning

PROF-plan 2014 – 2020 (vedtatt 14.10.2013) ligger til grunn for denne handlingsdelen. PROF er en forkortelse for PLEIE, REHABILITERING, OMSORG og FOREBYGGING. Visjonen for PROF-planen er «Aktiv og ansvarlig i eget liv»

Handlingsdelen tar hensyn til den retning kommunestyret har vedtatt i PROF-plan 2014-2020, og skal rulleres årlig, slik at tiltakene blir ivaretatt i budsjett- og økonomiarbeidet. Handlingsdelen for PROF-området må falle naturlig inn i kommunen sitt årlige planarbeid, ikke minst i forhold til dialogmøter der diskusjoner om prioriteringer er sentralt.

PROF-planens handlingsdel 2018 er utarbeidet av:

Tove Henøen, ordfører (SP)

Per Bjørn Hokstad, kommunestyrerepresentant (AP)

Kjell Arne Iversen, kommunestyrerepresentant (SP)

Laila Nøsen, kommunestyrerepresentant (SV)

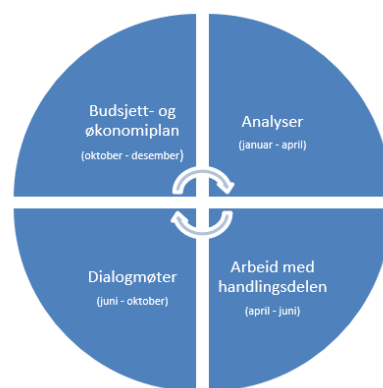
Ragnhild Aas, folkehelsekoordinator

Solvor Krogsæther, saksbehandler Forvaltningskontoret

Gjermund Øysteinsson Moe, hovedtillitsvalgt NSF

Iren Stranden, enhetsleder Helse-familie

Karianne Naas Vestavik, enhetsleder Hjemmebaserte tjenester og konstituert enhetsleder for Institusjonstjenesten

For å sikre en bærekraftig PROF-tjeneste med god kvalitet i fremtiden, er det nødvendig med faglig omstilling i omsorgstjenestene som krever endret og høyere kompetanse, nye arbeidsmetoder og nye faglige tilnærminger. Den faglige omstillingen er først og fremst knyttet til sterkere vektlegging av rehabilitering, tidlig innsats, aktivisering, nettverksarbeid, miljøbehandling, veiledning av pårørende og frivillige, og til innføring av velferdsteknologi. I tillegg til at vi skal gjøre ting på nye måter, er det behov for betydelig økning av ressurser til dette området i årene som kommer.

Det nærmer seg kommunesammenslåing, og det er ønskelig at det i 2018 blir startet et felles arbeid for Fræna og Eide med en ny plan for Hustadvika kommune gjeldende fra 01.01.20. Det bør i forkant vurderes om barn og unge fra da skal ha sin egen plan, og pleie/omsorg sin plan.

Denne handlingsdelen gjelder som en veileder for beslutninger som skal avgjøres administrativt eller politisk. Dersom det er behov for tilførsel av ressurser, vil det bli fremmet sak til politisk behandling.

1.1 Nasjonale mål for folkehelse og helse- og omsorgstjenesten

En trygg og god helse- og omsorgstjeneste skal bidra til god helse og forebygge sykdom. Hele landets befolkning skal ha et likeverdig tilbud om helse- og omsorgstjenester uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon. Målet er flest mulig gode leveår for alle, og reduserte sosiale helseforskjeller i befolkningen. Norge skal være blant de tre landene i verden med høyest forventet levealder. Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen, hvor det legges til rette for en helsefremmende livsstil, og gjør det enklere å ta sunne valg. Folkehelsearbeidet skal være systematisk og langsiktig, og det å skape god helse skal være et sektorovergripende mål.

Gode IT-systemer er viktige verktøy for å bedre behandling, kvalitet, pasientsikkerhet, effektivitet og ressursbruk. Det skal videreutvikles helhetlige IT-systemer for helse- og omsorgstjenestene slik at nødvendige helseopplysninger følger pasienten hele veien.

Kommunene skal se helse- og omsorgssektoren i sammenheng med de andre samfunnsområdene de har ansvar for. Det skal legges til rette for mer forpliktende samarbeid mellom fastlegen og kommunen. Pasienter og brukere skal få en tydeligere rolle i helse- og omsorgstjenesten. Brukere og pårørende skal møtes med respekt og omsorg.

Tjenestene skal ha god kvalitet, være trygge, tilgjengelige, effektive, og med kortest mulig ventetider. Samhandlingsreformen legger vekt på å skape et mer helhetlig helse- og omsorgstilbud, med forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus. Habilitering og rehabilitering står sentralt. Gjennom reformen styrkes den kommunale helse- og omsorgstjenesten for å gi pasientene et bedre tilbud nærmere der de bor. Alle som trenger heldøgns omsorg skal få det. For å nå dette målet må hjemmetjenestene bygges ut. I rusmiddelpolitikken står forebygging og tidlig innsats sentralt. Behandlingstilbudene i kommunene og i spesialisthelsetjenesten skal videreutvikles og styrkes.

(Kilde: Rundskriv IS-1, Helsedirektoratet)

1.2 Kommunale mål og styringssignal

Fræna kommunes mål og styringssignal ble vedtatt i forbindelse med kommuneplanen i 2005, og disse ligger til grunn arbeidet i PROF-tjenesten.

SAMFUNN OG LIVSKVALITET

Fræna kommune skal fremme god infrastruktur og næringsutvikling
Fræna kommune skal være en ledende landbrukskommune
Fræna kommune skal sikre og videreutvikle natur-, kultur- og miljøkvaliteter
Fræna kommune skal stimulere det frivillige arbeidet

TENESTETILBUD/BRUKERE

Fræna kommune skal gi et trygt og utviklende oppvekstmiljø
Fræna kommune skal ivareta innbyggerne sine behov for omsorg, trygghet og pleie
Fræna kommune skal være en brukervennlig kommune

ORGANISASJON/MEDARBEIDERE

Fræna kommune skal ha et positivt omdømme
Fræna kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver
Fræna kommune skal ha et godt arbeidsmiljø

ØKONOMI

Fræna kommune skal ha god økonomistyring for å sikre handlefrihet

1.3 Fræna kommunes overordnede mål

De overordnede målene er utformet og vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017. I tillegg til disse overordnede målene, ble fire satsingsområder vedtatt. Det skal legges til rette for:

- Næringsutvikling
- Boligutbygging
- Gode bo- og oppvekstvilkår
- Identitetsbygging, kultur- og trivselstiltak

1.3.1 Mål for de største sektorene i økonomiplanperioden 2017-2020

2 PROF-tjenestens kompleksitet og muligheter

PROF-tjenesten er stor, og tjenestene som blir ytt er mange. Kommunene yter mange tjenester, og i tabellen under har vi delt inn i forbyggende, midlertidige og varige tjenester i et livsløp. Tabellen er ikke uttømmende, kun ment som eksempler på tjenester som blir ytt.

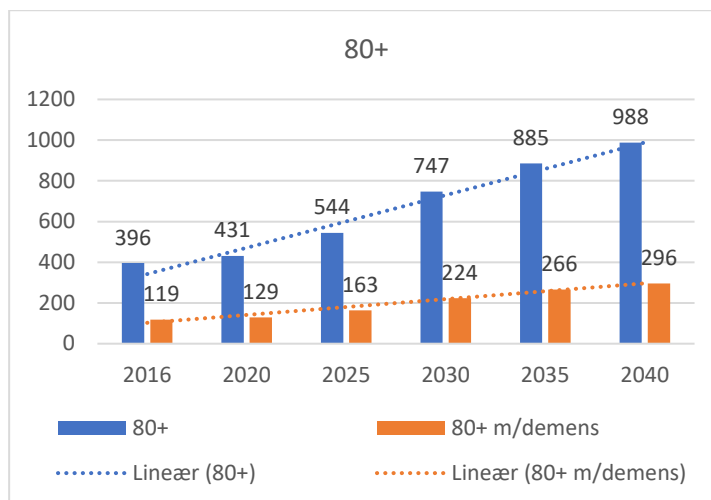
Forebyggende tjenester	Midlertidige tjenester	Varige tjenester
Turstier	Legetjenester	Hjelpemiddelformidling
Helsestasjon	Barnevern	Støttekontakt
Frisklivsentral	Velferdsteknologi	Personlig assistanse
Arbeids- og aktivitetstilbud	Trygghetsalarm	Brukerstyrt personlig assistanse
«Aktiv på dagtid»	Hjelpemiddelformidling	Praktisk bistand
Fritidstilbud for barn og unge	Fysio- og ergoterapitjenester	Hjemmesykepleie
HOPP (helsefremmende oppvekst)	Rehabilitering	Omsorgsbolig med heldøgns bemanning
	Hverdagsrehabilitering	Sykehjem
	Transporttjeneste	
	Dagsentertilbud	
	Avlastning	
	Korttidsopphold	
	Kreftkoordinatortjeneste	
	Hjemmesykepleie	

Denne handlingsdelen skal følge retningen gitt i PROF-plan 2014-2020, og vi har delt inn innsatsområdene slik vi mener det er mest hensiktsmessig for PROF-tjenesten fremover. Visjonen «Aktiv og ansvarlig i eget liv» ligger som et fundament for tenkemåten vår.

Fokus på folkehelse ligger til grunn for vårt arbeid, og det er viktig å tenke svært langsiktig på folkehelsens vegne. Investeringer som legger til rette for aktiviteter i nærheten av der folk bor, vil kunne ha svært god innvirkning på våre innbyggers helse, og derav utsettelse av innbyggernes behov for helsehjelp.

Intensjonen i samhandlingsreformen, er *rett behandling på rett sted til rett tid*. Dette gjelder internt i Fræna kommune også, ikke bare i samhandling med sykehusene. Tjenestene innen PROF-området er ofte sammenfløkte, og ikke alle tjenesteforløp er like. Alt avhenger av innbyggernes behov, pårørendes muligheter til å bidra osv.

Tallet på kommunens innbyggere over 80 år vil øke med 351 personer fra 2016 til 2030. Dette utgjør en økning på 88,6 %. Antall personer som utvikler demens vil øke proporsjonalt. Ser vi enda ti år lengre frem, vil økningen fra 2016 være på 149,5 % sammenlignet med i dag. Dette viser at vi står overfor store utfordringer, både når det gjelder rekruttering av tilstrekkelig og riktig kompetanse, og økonomisk. Det er verdt å merke seg at økningen i antall eldre over 80 år ikke nødvendigvis betyr en like stor økning i personer som trenger kommunale tjenester.

Innføring av hverdagsrehabilitering i samarbeid med Eide kommune fra 2018 vil kunne utsette behov for institusjonsplass for mange, og det vil frigi tid i hjemmetjenesten til å kunne bistå flere innbyggere. Det kan også frigi plasser på rehabiliteringsavdelingen ved Fræna sjukeheim og omsorgssenter. Teamet vil også gjennomføre forebyggende hjemmebesøk i begge kommuner, samt rette et generelt fokus på hverdagsmestring.

Vi må tenke annerledes og arbeide smartere for å imøtekomme de demografiske endringene i årene som kommer. Velferdsteknologi er sentralt i måten å løse utfordringene. Velferdsteknologi skal styrke den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen, gi støtte til pårørende, eller øke tilgjengelighet, ressursutnytting og kvalitet på tjenestetilbudet. I Fræna blir det viktig å øke og bruke kunnskap om velferdsteknologi i alle ledd. Kommunen skal være proaktiv slik at innbyggere med behov for tilrettelegging kan ta i bruk teknologi på et så tidlig tidspunkt at flere og omfattende tjenester kan utsettes. Likevel vil det være behov for å tilføre flere ressurser til PROF-tjenesten. Dette behovet blir synliggjort i kapittel 4 som omhandler prioriterte driftstiltak og investeringer for perioden 2018-2021.

2.1 Tilrettelegging for mosjonsaktiviteter og hverdagsaktivitet

Gjennom god utforming av vårt fysiske miljø, kan kommunen ta grep og legge til rette for fysisk aktivitet og sosial kontakt mellom mennesker. Det er like viktig i friluftsområder, som i sentrumsnære områder og boligområder. Ved å planlegge fysiske omgivelser med tanke på helsefremming kan man bidra til bedre fysisk og psykisk helse i befolkningen. Det er ett av flere uttalte mål i Stortingsmeldingen om Friluftsliv (2016), at alle bør ha tilgang til turmuligheter nærmere enn 500 meter fra sitt boligområde. Dette fremmer hverdagsaktiviteter, som igjen legger grunnlaget for fysisk og psykisk helse og velvære. Slik tilrettelegging og møteplasser i nærmiljøet kan ha stor betydning for psykisk helse, og samtidig er det lettere å være fysisk aktiv dersom nærmiljøet er trygt og innbyr til aktivitet.

2.2 Helsestasjonstilbud – tidlig innsats barn/unge

Forebygging av fysisk og psykisk sykdom hos barn på et tidlig tidspunkt vil ha stor betydning for resten av deres liv. Derfor er innsatsen mot barn og unge i helsestasjonen og i tverrfaglige fora av stor betydning. Helsestasjonen når alle barn fra fødsel og gjennom hele skolealderen. Samarbeid med barnehage, skole og annen helsetjeneste er derfor viktig og avgjørende for å møte barn og unge sine utfordringer og behov. Det er viktig at det satses på styrking av dette lavterskeltilbudet.

2.3 Fysioterapi/rehabilitering – frisklivssentral

For å kunne møte fremtidens utfordringer må fokuset dreies i forebyggende retning. WHO og regjeringen har som mål å redusere forekomsten av NCD (ikke-smittsomme sykdommer) med 25 % innen 2025. Livsstilsrelaterte sykdommer og fysisk inaktivitet er definert som en av vår tids største folkehelseutfordringer. Frisklivssentralen gir tilbud til personer over 18 år som ønsker hjelp til endring av livsstil. Tilbudet består av individuell veiledning gjennom helsesamtaler, trening i grupper, Bra mat kurs, Diabeteskurs og Livslystkurs. En utvidelse av tilbudet ved Frisklivssentralen til også å gjelde barn og unge, samt en tverrfaglig satsing på helsefremmende oppvekst (HOPP) vil være et viktig ledd i det forebyggende arbeidet.

Avdeling for fysioterapi og rehabilitering har følgende gruppetreningstilbud i tillegg til trenings-tilbudene ved Frisklivssentralen: Hjertetraining, KOLS-gruppe, fallforebyggende gruppe og trim- og trivselsgruppe for hjemmeboende eldre. Fysisk aktivitet og sosial kontakt gjennom gruppetrening bidrar til økt funksjon og livskvalitet for brukerne. Det er stor pågang på tilbudene, og en ser et sterkt behov for utvidelse. Det vil derfor i 2018 startes opp «Sterk og stødig» som er et treningstilbud for seniorer. Dette tilbudet skal lokaliseres rundt omkring i bygdene, og gruppene blir ledet av frivillige, skolerte instruktører som følges opp av fysioterapeuter.

Fysio- og ergoterapitjenesten er en del av det tverrfaglige tilbudet i rehabiliteringsavdelingen, og vil også være en del av hverdagsrehabiliteringsteamet med oppstart 1.1.18.

Trykket på ergoterapitjenesten innenfor hjelpemiddelformidling har økt betydelig de siste årene bl.a. som følge av samhandlingsreformen. Det er viktig å ha tilstrekkelig kapasitet på dette området for at eldre skal kunne klare seg hjemme lengst mulig med best mulig livskvalitet

2.4 Velferdsteknologi

Med velferdsteknologi menes først og fremst teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet, og styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Velferdsteknologi kan også fungere som teknologisk støtte til pårørende og ellers bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet. Velferdsteknologiske løsninger kan i mange tilfeller forebygge behov for tjenester eller innleggelse i institusjon.

Fræna er med i et spredningsprosjekt sammen med alle ROR-kommunene. I løpet av 2018 og 2019 er planen at vi skal ha tatt i bruk velferdsteknologi i PROF-tjenesten. Dette innebærer noe investeringskostnader, men gevinsten vil være frigjort tid for tjenesteyterne, mer pasientsikkerhet og ikke minst mer aktive og selvhjulpne innbyggere.

2.5 Lengst mulig hjemme

Hjemmetjenesten er en av basistjenestene i kommunen, og er grunnsteinen i helse- og omsorgstjenesten. En godt utbygd og faglig sterk hjemmetjeneste kan sørge for at Fræna sine innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig, slik de aller fleste ønsker. For at det skal være mulig, må innbyggeren føle seg trygg, og så mange som mulig må settes i stand til å klare seg i hverdagen. For at den som vil og kan bo hjemme skal kunne gjøre det, må det også legges til rette for pårørende slik at de greier omsorgsoppgavene de utfører. Det kan være at omsorgsmottakeren har tilbud om aktivitetstilbud på dag- og kveldstid. Dette gjelder i stor grad personer med demens. Som beskrevet i innledningen og i PROF-plan 2014-2020, vil vi oppleve en sterk økning i tallet på eldre innbyggere i årene fra nå og fem til 2040. Økningen er merkbart allerede fra nå, og tjenesten opplever etter hvert et sterkt press.

De aller fleste ønsker å bo i sitt eget hjem, eller flytte til en mer lettstelt bolig/leilighet etter hvert. For at det skal kunne oppfylles også etter et plutselig funksjonsfall, for eksempel lårhalsbrudd, er hverdagsrehabilitering en type rehabilitering i hjemmet der brukeren sine egne ressurser, ønsker og personlige mål er utgangspunktet for tjenesten som blir levert. Metoden krever at de ansatte må arbeide sammen med, og ikke for, den enkelte bruker. Vi må endre på forutsetningene for fremtidens pleie ved å se på det enkelte menneskets ressurser og ved å yte hjelp til selvhjelp i stedet for å yte kompensierende og passiviserende pleie.

Det må legges opp til økt støtte til brukeren sin egenmestring, økt innsats på forebyggende og helsefremmende tiltak.

Mestring gir muligheter!

For at våre innbyggere skal kunne bo lengst mulig hjemme, må vi ha et tilfredsstillende avlastnings-tilbud som skal avlaste omsorgspersonene. I dag er dette tilbudet gitt ved Fræna sjukeheim og omsorgssenter (FSO), som er det høyeste omsorgsnivået vi har i kommunen. Avlastningsplassene bør ikke oppta langtidsplasser som det gjør i dag, og vi har i den forbindelse foreslått å flytte avlastningsplassene til underetasjen ved Bøtunet omsorgssenter. Det vil ikke ha noen konsekvenser for bemanningen ved FSO om langtidsplassene blir tatt i bruk eller ei, men det vil ha en konsekvens på inntektssiden. Tre langtidsplasser gir i løpet av et år en inntekt på ca 500 000 kr. For at dette skal bli en realitet, må avlastningstilbudet for barn og unge flyttes fra underetasjen på Bøtunet omsorgssenter (mer om det i kap 2.7).

Det er omsorgsboliger med heldøgns bemanning som det er størst etterspørsel etter og behov for. Ved Auretunet omsorgssenter kan vi ved enkel tilrettelegging øke kapasiteten med to rom med bad fra 2018. Disse to rommene kan kategoriseres som bokollektivrom, og kan leies ut for personer som har behov for tilrettelagt bolig der det er heldøgns bemanning. Dette krever et vedtak i DRUT for å iverksette. Det forutsettes at personalressursen som i dag er tilknyttet Auretunet, ikke lengre må ut og yte tjenester for hjemmetjenesten, men kan være inne hele døgnet.

Ved Lundhaugen omsorgssenter er det til enhver tid tre ledige rom/leiligheter. For å kunne ta i bruk disse, er det nødvendig med en ressursøkning, i og med at dagens bemanning ikke har kapasitet til å yte tjenester til flere.

2.6 Hjelpemiddelforvaltning

Hjelpemiddelforvaltningen har én ansatt i hel stilling. Ansvarsområdet i dag er utlevering/henting og enkle reparasjoner av hjelpemidler, lokalt hjelpemiddellager: utlån, vedlikehold og vask av hjelpemidler, samt installasjon og vedlikehold av trygghetsalarmer og nøkkelbokser. Målgruppen er alle som bor eller oppholder seg i kommunen, som på grunn av skade eller sykdom har nedsatt funksjonsevne i kortere eller lengre tid og har behov for hjelpemidler.

Hjelpemidler som hører til institusjonene ligger i dag ikke til hjelpemiddelforvaltninga sitt ansvarsområde. Målet er en samordning av ansvar for alle hjelpemiddel i kommunen i og utenfor institusjon. På den måten får en bygd kompetanse i forhold til vedlikehold, kontroll, tildeling. God og effektiv forvaltning og formidling av hjelpemidler er en forutsetning for bl.a. etablering av hverdagsrehabilitering og målsetningen om at flest mulig skal kunne bo hjemme lengst mulig.

2.7 Habilitering

Fræna kommune har mange innbyggere med funksjonsnedsettelse som skyldes medfødte eller tidlig ervervede tilstander i alle aldersgrupper. Det er fortsatt en vei å gå for at denne gruppen oppnår faktisk og reell likestilling, selvbestemmelse og deltakelse. Det er viktig at kommunen legger til rette for at alle innbyggerne får lik tilgang til kommunale tjenester. Vi må også stimulere frivillige organisasjoner til bedre tilrettelegging for innbyggere med funksjonsnedsettelse som skyldes medfødte eller tidlig ervervede tilstander.

Mange i denne gruppen har arbeids- og aktivitetstilbud ved Torabu, men de som ikke har mulighet for å utføre arbeidsrelaterte oppgaver, altså de med de mest omfattende bistandsbehovene, har ikke et tilfredsstillende dagaktivitetstilbud. De har mulighet til å bruke Aktivitetshuset (som er lokalisert i «Blinkbygget»), men det er ingen som koordinerer dette tilbudet. Lederstillingen der ble rasjonalisert bort under «Budsjett i balanse»-perioden for noen år siden.

Familier som har barn eller unge med funksjonsnedsettelse, har i dag avlastningstilbud i underetasjen på Bøtunet omsorgssenter. Dette tilbudet kan med fordel flyttes til Aktivitetshuset. Vi vil derfor starte en utredning med dette som mål. Da får vi brukt Aktivitetshuset hele døgnet, og vi kan få en sambruk

mellom avlastningstilbudet og dagaktivitetstilbudet. Dersom dette skal bli en realitet, må det gjøres endringer innvendig i hele huset, og utearealet må tilrettelegges for målgruppa.

Ved å ha en koordinator for Aktivitetshuset/avlastninga, vil vi kunne få koordinert dagaktivitetstilbud for ytterligere flere personer som per i dag ikke har noe tilbud i det hele tatt.

2.8 Mestringsenheten

Det er Eide kommune som er vertskommune for området som Mestringsenheten favner om (rus og psykisk helse).

2.9 Tilbud for innbyggere med demens

Det er behov for å etablere et hukommelsesteam (ofte benevnt som demensteam) og opprette en funksjon som demenskoordinator. *Demenskoordinatoren* skal være fast kontaktperson for demens, ha god kontakt med legene, ha oversikt over omfanget av demens i kommunen. Den systematiske oppfølgingen skal bidra til at mennesker med demens og deres pårørende skal oppleve en helhetlig, koordinert og forutsigbar helsetjeneste i forbindelse med en demensdiagnose. *Hukommelsesteamet* skal blant annet ha ansvar for kartlegginger av behov og tilstand, planlegging, hjemmebesøk, pårørendeskole, samt opplysende virksomhet. Fra 2020 vil kommunene ha en *lovfestet plikt* til å tilby et tilrettelagt dagaktivitetstilbud for personer med demens. Hukommelsesteamet og demenskoordinatoren vil være sentrale aktører i dette arbeidet.

Underetasjen ved Bøtunet omsorgssenter er aktuelt som lokaler for dagaktivitetstilbud og avlastningstilbud for personer med demens. Det forutsetter at avlastningstilbudet for barn og unge blir flyttet til egnede lokaler. Det er dessuten to leiligheter i underetasjen som også kan benyttes til dette formålet, men det forutsetter at dagens beboere blir tilbudt nytt botilbud.

2.10 Kjøkkentjenesten

Kjøkkentjenesten i Fræna kommune er fra desember 2017 lokalisert med et sentralkjøkken samlokalisert med avdeling for restaurant og matfag ved Fræna vgs i Elnesvågen, samt i to mindre produksjonskjøkken ved Farstad omsorgssenter og Lundhaugen omsorgssenter i Bud. Brukere av tjenesten er både hjemmeboende og beboere i heldøgns institusjoner.

Vi vil bruke 2018 til å sette ernæring på dagsorden. Spørsmålet «Hva er viktig for deg?» er like viktig på dette området som det er i et rehabiliteringsøyemed. Et godt tiltak kan være å endre tiden for middagsservering i våre institusjoner og omsorgssentre. Dette har vist seg i andre kommuner å ha meget stor effekt på helse. Ved å spre måltidene utover de timene vi er våkne rekker beboerne å bli sultne og de som er underernærte har større mulighet til å gå opp i vekt. Fire fullverdige måltider spredt ut over hele dagen gjør at beboerne er sikret en positiv utvikling. Spiser man nok, sover man bedre. Dermed blir det mindre behov for sovemedisiner, noe som ofte er årsaken til at mange eldre blir svimle og lettere kan falle. Jo eldre man er, jo større er faren for at brudd fører til tidlig død. Dette tiltaket forutsetter tett og godt samarbeid mellom kjøkkentjenesten og institusjoner, omsorgssentre og hjemmetjenesten og ikke minst brukerne og pårørende.

2.11 Kompetanse

Kompetansebegrepet i PROF-tjenesten forstås som mer enn den formelle kunnskap som dokumenteres gjennom utdanning. En felles og helhetlig forståelse av begrepet legges til grunn. Kompetanse i vår tjeneste forstås som de samlede kunnskaper, ferdigheter, erfaringer, holdninger og evner som må benyttes for å løse våre enheters oppgaver. *Solid lokal lederkompetanse*, og en felles lederplattform defineres som suksessfaktor for det utøvende tiltaksarbeid som ytes av PROF-

tjenesten. Dette forutsetter en felles lederopplæring for mellomledere i tjenesten. *Tilstrekkelig fagkompetanse* er nødvendig for å yte gode tjenester. Forsvarlighetskravet i Helse- og omsorgstjenesteloven og i Pasient- og brukerrettighetsloven skal ligge til grunn for bemanning på det enkelte tjenestested. Kommunen må sikre seg rekruttering av nødvendig grunn- og spesialkompetanse på en rekke fagområder i PROF-tjenesten, samt beholde god kompetanse vi allerede har.

2.12 Frivillighet

I Frivilligsentralen legges det til rette for å styrke frivillig arbeid i vår kommune, både gjennom organiserte lag/foreninger og for andre frivillige ordninger, som besøks- og aktivitetsvenner, hjelp til plenklipping, snømåking og mange andre ting. Det blir lagt ned en stor innsats i frivillig arbeid som det er viktig å holde fokus på.

3 Gjennomførte tiltak i 2017

Det har vært gjort et målrettet arbeid med å følge opp handlingsdelen for 2017, og vi har iverksatt en rekke tiltak som er listet opp i tabellen under.

Tiltak	Dato
Utvikling av eksisterende og nye turstier	
Styrket helsesøstertjenesten med utvidelse av stilling fra 50% til 100%	01.05.17
Utvidet fysioterapistilling med 50 % øremerket skolehelsetjeneste	01.01.17
Etablert hjelpemiddelforvaltningen i hensiktsmessige og permanente lokaler	01.09.17
Opprettet Aretunet som egen sone i Hjemmebaserte tjenester	01.04.17
Etablert KAD-seng for psykisk helse og rus	01.01.17
Generell ressursøkning innen rusfeltet	
Kompetanseheving innen rusfeltet	
Skolert flere i KID-kurs og KIB-kurs	
Felles lederopplæring for ledere i Hjemmebaserte tjenester og Institusjonstjenesten	
Kompetanseheving innen fysisk aktivitet og friluftsliv i Mestringsenheten	
Etablert kjøkkentjenesten i Elnesvågen i lokaler sammen med avdeling for restaurant og matfag ved Fræna vgs på «Toppen»	01.12.17
Frivilligsentralen har flyttet inn i tilrettelagte lokaler i Elnesvågen sentrum	18.04.17
Etablering av HOPP (helsefremmende oppvekst)	
Etablert stilling som ernæringsfysiolog	
Raskere psykisk helsehjelp	
Rekruttering til stillingene i Hverdagsrehabiliteringsteamet i samarbeid med Eide	

Planer og forskrifter som er ferdigstilt i 2017	Dato
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	
Boligsosial handlingsplan	
Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester (med kjærlighetsgaranti)	

4 Prioritering 2018 - 2021

I dette kapitlet er alle nødvendige og ønskede tiltak listet opp i prioritert rekkefølge. Vi har skilt driftstiltak og investeringstiltak i to forskjellige tabeller. Det er viktig at tjenestene på PROF-området blir sett som en helhet og i en sammenheng, og at det ikke blir «plukket» og vedtatt tiltak uten at det er faglig forankret. Vi vil kunne oppleve gode synergieffekter dersom tiltak blir satt i verk i riktig rekkefølge. Kostnader for drift er satt inn i oppstartsåret, og eventuelt året etter dersom oppstartsåret ikke har helårsvirkning.

Det er også i noen tilfeller en sammenheng mellom driftstiltak og investeringstiltak. Et eksempel på det er dersom vi investerer i ombygging av lokaler til avlastninga for barn og unge, vil vi kunne flytte alle avlastningsplassene som nå er ved FSO til underetasjen ved Bøtunet. Avlastningsplassene ved FSO tar opp tre rom i utgangspunktet er ment benyttet til langtidsplasser. Dette vil igjen generere en merinntekt for FSO i form av vederlag for de tre rommene dersom de blir brukt til langtidsplasser.

Det er enkelte tiltak som vil ha «pukkelkostnad», men som på sikt vil generere frigjøring av ressurser. Det vil være vanskelig å forutsi når og hvor mye. Spesielt vanskelig er det når vi har et jevnt tilsig av nye tjenestemottakere. Etablering av hverdagsrehabilitering og investering i velferdsteknologi er eksempler på det. Frigjøring av ressurser vil bidra til at vi kan yte tjenester til flere. Statistikken viser at det om to år vil være 35 flere innbyggere over 80 år enn i dag, og ser vi enda fem år frem i tid, er økningen på ca 150. Dette innebærer selvfølgelig et økt press på de tjenestene vi tilbyr. Tar vi i betraktning økt levealder og tidligere utskrivning fra sykehus, vil presset øke ytterligere. Det betyr at det ikke vil være hensiktsmessig å redusere antall stillinger i hjemmetjenesten, men vi får mulighet til å yte tjenester til flere sammenlignet med i dag.

4.1 Prioritering av investeringstiltak 2018 - 2021

Vi har laget en plan for investeringer som kan bidra til at vi får utnyttet kapasiteten vi har i bygningsmassen, samt investeringer som gjør at vi kan arbeide på en smartere måte og bistå flere innbyggere med nødvendige tjenester.

Når det gjelder langsiktige prioriteringer som følge av eventuell strukturendring, se i siste kapittel 5 om veien videre.

	Tiltak	Investeringskostnader i hele 1000			
		2018	2019	2020	2021
1	Flytte avlastningstilbudet for barn og unge fra underetasjen ved Bøtunet til et mer egnet sted				
2	Oppgradering/ombygging av underetasjen på Bøtunet til bruk for avlastning og dagtilbud for personer med demens				
3	Pasientvarslingsanlegg Farstad og Auretunet	3 000			
4	Oppgradering av utstyr i institusjoner og omsorgssentre	370	200	200	
5	Velferdsteknologi	1 000	900		
6	Etablere en utstyrssentral i kommunen (Frænahallen), med friluftsutstyr til utlån for alle som trenger det (til bruk for skoler, flyktninge-tjenesten, dagtilbud, private osv.)	50	50	50	
7	Bygge samlokaliserte omsorgsboliger i Elnesvågen (på Feten) som omtalt i boligsosial handlingsplan				
Totalkostnad		4 420	1 150	250	

4.2 Prioritering av driftstiltak 2018 - 2021

Det er vanskelig å prioritere blant det vi definerer som nødvendige tiltak. Vi har hatt fokus på tiltak som vil øke livskvaliteten for våre innbyggere, tiltak som bidrar til å friggi ressurser, og selvfølgelig tiltak som på lengre sikt kan føre til økt helse i befolkningen.

	Tiltak	Oppstart	Driftskostnader i hele 1000			
			2018	2019	2020	2021
1	Etablere hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk i samarbeid med Eide kommune	01.01.18	1 100	400	500	
2	Leie av lokaler til hjemmetjenesten	01.10.18	230	470		
3	Opprette funksjon som demenskoordinator	01.01.18	200		200	
4	Opprette hukommelsesteam (demensteam)	01.01.18	200			
5	Opprette stilling som leder/koordinator for avlastningstilbud og dagaktivitetstilbud for personer med nedsatt funksjonsevne	01.09.18	100	300		
6	Etablere dagtilbud for personer med demens i underetasjen ved Bøtunet omsorgssenter	01.10.18	350	1 050		
7	Etablere rullerende avlastningstilbud for 1-4 personer med demens i underetasjen på Bøtunet omsorgssenter (forutsatt etablert dagtilbud).	01.10.18	760	2 280		
8	Ta i bruk tre rom som til nå er brukt som avlastning til langtidsplasser ved FSO	01.10.18	- 125	- 375		
9	Ta i bruk ledig romkapasitet ved Auretunet omsorgssenter	08.01.18	800			
10	Videreføre satsing på turstier og friluftsområder	01.01.18	100			
11	Utvide tilbudet ved Frisklivssentralen til også å gjelde barn og unge (0-18 år)	01.01.18	250			
12	Oppstart av Sterk og stødig – treningstilbud til seniorer	01.01.18	250			
13	Inkluderings tiltak for flyktninger i samarbeid med Flyktningetjenesten		100			
14	Samordne ansvar for alle hjelpemiddel i kommunen i og utenfor institusjon 50% stilling	01.09.18	100	200		
15	Ta i bruk ledige tre bokollektivrom/leiligheter ved Lundhaugen omsorgssenter	01.01.19		1 600		
16	Øke ressursen i nattpatruljen fra én til to ansatte	01.01.19		1 600		
17	Skilting og merking for turstier, flere infotavler			30		
18	Opprette stilling som familieveileder i 50 %	01.01.19		300		
19	Opprette funksjon som velferdsteknologikoordinator	01.01.19		200	200	
20	Utvide bruk av mobil pleie i PROF-tjenesten	01.01.19		100	100	
21	Koordinering av fritidskontakt/kulturtilbud ved å ansette ungdomsarbeider (prosjektmidler)	01.01.20			300	
22	Opprette stilling som kommunepsykolog samarbeid med Eide	01.01.20			740	
Totalkostnad			4 865	8 355	2 040	

5 Avslutning og veien videre

Denne handlingsdelen bærer i stor grad preg av at vi i årene som kommer vil få en eldre befolkning. Det er viktig at vi rustet oss for dette, men vi må ikke glemme den yngre generasjonen, og de tiltak som er foreslått for dem. Det er nemlig mange av dem som i fremtiden skal yte tjenester til den stadig økende gruppen av eldre. De må ha god fysisk og psykisk helse, og holde seg friske for å kunne gjøre nettopp det. Da forutsettes det at Fræna kommune legger til rette for gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Det må settes i gang et arbeid med å utrede ulike alternativ for fremtidig organisering av det vi i Fræna kaller PROF-tjenesten for den nye kommunen Hustadvika. Det er to år igjen til sammenslåingen, og et slikt arbeid vil være tidkrevende. I dette arbeidet må det også vurderes hvordan strukturen for tjenesten skal være i de neste 30 årene. Med det mener vi hvor de ulike tjenestene skal plasseres geografisk for at vi skal kunne yte en faglig god tjeneste med god ressursutnyttelse. Alternativene og meningene er mange, og vi bør engasjere aktører utenfra med kunnskap på området. Med tanke på fremtidens utfordringer med økt antall eldre, færre i yrkesaktiv alder må vi finne ut hvor mange institusjonsplasser vi må ha (både korttidsplasser og langtidsplasser), og hvor de skal plasseres. Det er behov for flere tilrettelagte (omsorgs)leiligheter, spesielt i Elnesvågen sentrum. Det må vurderes om vi skal samle tjenester, eller om tjenestene fortsatt skal gis i distriktene i tillegg til sentrum. Vurderingen må omfatte investeringskostnader, eventuell avhending av bygg, etterbruk av bygg osv. Faglig forsvarlighet og rekruttering av helsepersonell må inn som en del av denne vurderingen. Vi foreslår at det engasjeres en ekstern aktør med erfaring på området for å gjennomføre denne utredningen. På den måten vil vi kunne få en samlet oversikt med ulike alternativer som kan gjøre det enklere å ta riktige beslutninger på vegne av innbyggerne i kommunen. Det er viktig at Eide kommune blir involvert i dette arbeidet.

Håkon Reidar Dahl er
AKTIV OG ANSVARLIG I EGET LIV!
Her er han på tur til Midsundtrappene høsten
2017

Bildene er gjengitt med tillatelse.

